

Memo Raad

Aan: Gemeenteraad
Van: Raadswerkgroep sociaal domein
PFH: Klik of tik om tekst in te voeren.
Datum: 7 februari 2024
Onderwerp: onderzoek Rekenkamercommissie Het Hogeland Schuldhulpverlening
Zaaknummer:

Geachte leden van de raad,

1. Inleidend

De Rekenkamercommissie Het Hogeland heeft onderzoek gedaan naar de schuldhulpverlening en het beleid van de gemeente Het Hogeland. Het onderzoek is in opdracht van de commissie uitgevoerd door Breuer & Intraval.

Om inzicht te krijgen op schuldhulpverleningsbeleid zijn drie doelen geformuleerd voor de uitvoering van het onderzoek:

1. Inzicht krijgen in gemeentelijke beleid;
2. Inzicht krijgen in maatschappelijke impact van de doelgroep;
3. Inzicht te krijgen in de risico's van de uitvoering.

Voor het onderzoek is een beleidsreconstructie uitgevoerd en zijn huishoudens met problematische schulden in kaart gebracht. Verder zijn gesprekken gevoerd met onder meer personen die betrokken zijn bij de uitvoering en met inwoners die in een schuldtraject zitten.

De Rekenkamercommissie heeft op basis van de bevindingen uit het onderzoeksrapport conclusies en aanbevelingen geformuleerd. De aanbevelingen zijn gericht aan zowel het college als aan de raad. Het is aan de raad te bepalen in hoeverre de aanbevelingen worden overgenomen, mede in het licht van de bestuurlijke reactie van het college.

2. Inhoudelijke toelichting

De onafhankelijke Rekenkamercommissie onderzoekt de (maatschappelijke) effecten van het gemeentelijk beleid, alsmede de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gemeentelijk beheer en van de gemeentelijke organisatie. Ook kan de commissie onderzoek doen naar (gesubsidieerde) instellingen waarvan de activiteiten geheel of in belangrijke mate door de gemeente worden bekostigd.

In 2022 is door de Rekenkamercommissie Het Hogeland onderzoek gedaan naar de schuldhulpverlening dat zij door het onderzoeksbureau Breuer & Interval heeft laten uitvoeren.

De Rekenkamercommissie heeft op basis van de bevindingen uit het onderzoeksrapport zeven conclusies en vijf op deze conclusies gebaseerde aanbevelingen geformuleerd. Drie gericht aan het college en twee gericht aan de raad. De conclusies en aanbevelingen zijn verwoord in de bijgevoegde notitie, waarnaar wordt verwezen.

Het rapport is voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders voor bestuurlijk wederhoor. In de bestuurlijke reactie heeft het college inhoudelijk gereflecteerd en gereageerd op de conclusies en aanbevelingen voor zo ver deze tot het domein van het college behoren. Samengevat deelt het college de conclusies grotendeels en neemt het de aanbevelingen op het gebied van de uitvoering ter harte. Het college is geen voorstander van een aparte buffer om kostenstijgingen binnen de schuldhelpverlening op te vangen. Voor wat betreft de aanbevelingen die aan de raad zijn gedaan, heeft het college zich onthouden van een reactie hierop. Dat is aan de raad zelf voorbehouden. De reactie van het college op het rapport is als bijlage bijgevoegd bij het rapport.

De Rekenkamercommissie heeft kennisgenomen van de reactie en hierop gereageerd in een nawoord. De Rekenkamercommissie heeft met belangstelling kennisgenomen van de reactie van het college en constateert dat het college de conclusies van het onderzoek onderschrijft en de aanbevelingen die aan het college zijn geadresseerd in belangrijke mate overneemt.

Ten aanzien van de aanbeveling om te zorgen voor budgettaire buffers maakt het college de afweging bij te sturen via de voor- of najaarsnota en bijstellingen te dekken uit de algemene reserve. De Rekenkamercommissie constateert dat dit in lijn is met de bufferfunctie van de algemene reserve. Ook het nawoord van de Rekenkamercommissie is bijgevoegd.

Op 12 april jongstleden heeft de Rekenkamercommissie tijdens een informatiebijeenkomst een toelichting gegeven op het onderzoek en de conclusies en aanbevelingen.

Op 24 mei 2023 is het rapport van de Rekenkamercommissie besproken tijdens het Raadsoverleg. Tijdens het overleg is door de raad aangegeven dat het rapport in handen gesteld zou moeten worden van de (toen nog op te richten) raads werkgroep sociaal domein. Deze werkgroep is eind 2023 ingericht en in haar bijeenkomst van 7 februari is het rapport inhoudelijk besproken.

3. Conclusies van de werkgroep sociaal domein

Ten aanzien van de aanbevelingen aan de raad kan de werkgroep het volgende concluderen:

Aanbeveling: Formuleer als raad expliciet op welke wijze de raad geïnformeerd wenst te worden ten aanzien van de voortgang en resultaten van het schuldhelpbeleid.

Aanbeveling: Voer een actief debat en maak de informatiebehoefte expliciet en overweeg het instellen van een werkgroep.

Voer als raad een actief debat over de gewenste informatie ten aanzien van de schuldhelpverlening. Zorg dat je als raad hierin mini maal jaarlijks en naar wens vaker geïnformeerd wordt op de voortgang ten aanzien van het schuldhelpverlening en de resultaten op vooraf benoemde indicatoren. Overweeg als raad een werkgroep in te stellen

die breder kijkt naar de informatiebehoefte van de raad in het sociaal domein. Deze werkgroep zou gebruik kunnen maken van de expertise die in de ambtelijke organisatie aanwezig is. De vraag welke informatie de raad nodig heeft om op basis van vooraf vastgestelde doelen haar kaderstellende en controlerende rol goed in te vullen zou de basis kunnen zijn voor de opdracht aan deze werkgroep.

Aanbeveling: Verzoek actieve informatievoorziening en zorg voor financiële kaders. Verzoek het college om de raad actief te informeren over de ontwikkeling van de vraag naar de schuld hulpverlening en het bereik van de schuldhelp en de ontwikkeling van de diverse doelgroepen. Betrek hierin ook een verkenning van de budgettaire gevolgen van deze ontwikkelingen voor de kosten van de gemeentelijke schuldhelpverlening en het beslag dat particuliere bewindvoering op de middelen uit de bijzondere bijstand legt. Stel als raad de kaders vast voor de benodigde buffers om de mogelijke kostenstijging op te vangen.

Het nieuwe beleidsplan voor Schuldhelpverlening zal komend jaar worden opgesteld. De werkgroep sociaal domein zal geïnformeerd worden over de stand van zaken hiervan en de raad zal hierbij betrokken worden. Ook op andere vlakken wordt de raad actief geïnformeerd (binnenkort een raadsmemo aangaande vroeg signalering).

De werkgroep sociaal domein is het juiste platform om, naast de reguliere manier van informeren van de raad over effecten van beleid (middels de rapportages in de P&C-cyclus), aanvullend te worden geïnformeerd over de voortgang en de resultaten. Deze werkgroep wordt voldoende ondersteund vanuit de ambtelijke organisatie.

Met betrekking tot de aanbevelingen op het financiële vlak ondersteunt de werkgroep de visie van het college in dezen; er wordt gerapporteerd aan de raad middels de reguliere weg. In geval van afwijkingen worden deze in de voorjaarsnota of najaarsnota beschreven en verklaard. Als er op basis hiervan noodzaak is om bij- of af te ramen op de begroting dan ontvangt de raad hiertoe het voorstel van het college.

Bovenstaande leidt ertoe dat de werkgroep de raad adviseert om de rapportage van de Rekenkamer Het Hogeland onder dankzegging ter kennisgeving aan te nemen en geen nadere aanbevelingen ter besluitvorming voor te leggen. Dat betekent dat er geen nadere besluitvorming hoeft plaats te vinden.

Hopende u voldoende te hebben geïnformeerd,

Raadswerkgroep Sociaal Domein